

MØTEINNKALLING

MØTE i Forskning- og forskerutdanningsutvalget og programstyret for ph.d.-utdanningen HF

13.09.2023 kl. 12.15 -14.00.

Innkalling og saker sendes til følgende representanter:

Representanter:

Ole Hjortland, Laura Saetveit Miles (IF), Kyrre Kverndokk (AHKR), Pär Sandin (LLE), Torfinn Thomesen Huvenes (FOF), Jan Reinert Karlsen (SVT/SKOK), David Chelsom Vogt (B), Tonje Louise Skjoldhammer (B), Sigurd Meklenborg-Salvesen (D)

Observatør KMD: Jostein Gundersen (KMD)

Eventuelt forfall bes meldes snarest til personlig varamedlem med kopi til Kirsten. Moen@uib.no

Bergen, 08.09.2023

Ole Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
seksjonssjef,
seksjon for studier og forskerutdanning

Kirsten Moen
seksjonssjef,
seksjon for forskning og formidling

SAKSLISTE

I. Godkjenning av innkalling og saksliste

II. Protokoll fra FFU 14.06.2023 (tidligere godkjent)

III. Saker: forskerutdanning

PS 06/23 Endringer i den kandidatspesifikke delen av opplæringsdelen

PS 07/23 Drøftingssak: Kvalifikasjonskrav for opptak på ph.d.-programmet

PS 08/23 Drøftingssak: Innspill til evaluering av kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen ved UiB

IV. Orienteringer: forskerutdanning

- a. Vedtak i fakultetsstyret: [S 35/23](#) Kvalitetsarbeid i forskerutdanningen: Endringer i ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet
- b. Status for arbeidsgruppe til revisjon av Rutine for bedømmelse av ph.d.-avhandlinger ved Det humanistiske fakultet
- c. Introduksjonsmøte for nye ph.d.-kandidater 20.10.2023

VI. Saker: forskning

FU 08/23 Veikart for forskningsinfrastruktur HF

VII. Orienteringer: forskning

- a. Oppdatering FRIPRO prosess høsten 2023
- b. Saker fra Universitetets forskningsutvalg møte [30. august](#)

Eventuelt

UNIVERSITETET I BERGEN

PROTOKOLL

Forsknings- og forskerutdanningsutvalget (FFU)

14.06.2023 kl. 12:15- 14.10

Til stede:

Ole Hjortland, Laura Saetveit Miles (IF), Kyrre Kverndokk (AHKR), Pär Sandin (LLE), Hallvard Fossheim (FOF), Jan Reinert Karlsen (SVT/SKOK), David Chelsom Vogt (B), Tonje Louise Skjoldhammer (B), Jostein Gundersen (KMD)

Fra administrasjon: Inger Marie Hatløy, Kirsten Moen, Elisabeth Akselvoll

Forfall: Sigurd Meklenborg-Salvesen (D)

- I. **Godkjenning av innkalling og saksliste**
- II. **Protokoll fra FFU 03.05.2023 (tidligere godkjent)**
- III. **Saker: forskerutdanning**
 - PS 04/23 **Drøftingssak: Ny ramme for den kandidatspesifikke delen av opplæringsdelen i ph.d.-programmet ved HF**
Vedtak:
Programstyret ber fakultetet om å komme tilbake med et forslag til revidert programbeskrivelse på bakgrunn av det som kom frem på møtet.
 - PS 05/23 **Drøftingssak: Forberedelse til ekstern programevaluering**
Vedtak:
Programstyret tar saken til etterretning.
- IV. **Orienteringer: forskerutdanning**
 - a. Oppnevning av arbeidsgruppe til revisjon av «Rutine ved bedømmelse»
- VI. **Saker: forskning**
 - FU 06/23 **Drøftingssak: HF prosess & frist for NFR - kommende løpende FRIPRO utlysning**
Vedtak:
FFU tar saken til etterretning.
 - FU 07/23 **Møteplan FFU - høsten 2023**
Vedtak:
FFU godkjenner møteplanen for høstsemesteret 2023.
- VII. **Orienteringer: forskning**
 - a. Møte i samarbeidsutvalget UB - HF 23.05.2023
 - b. Veikart for forskningsinfrastruktur - HF
 - c. Saker fra Universitetets forskningsutvalg [møte 10. mai](#)
 - d. Saker fra Universitetets innovasjonsutvalg [møte 3. mai](#)

Ole Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
fungerende seksjonssjef
Seksjon for studier og forskerutdanning

Kirsten Moen
seksjonssjef
Seksjon for forskning og formidling

Sak: PS 06/23

Møte: 13.09.2023

Endringer i den kandidatspesifikke delen av opplæringsdelen

Dokumenter i saken:

- PS 04/23: Drøftingssak: Ny ramme for den kandidatspesifikke delen av opplæringsdelen
- [Ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet](#) (lenke)
- [Forskrift for ph.d.-graden ved Universitetet i Bergen](#) (lenke)

Bakgrunn:

Ved Universitetet i Bergen tildeles ph.d.-graden på bakgrunn av godkjent gjennomført opplæringsdel, godkjent vitenskapelig avhandling, godkjent prøveforelesning over oppgitt emne og godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas).

Formålet med opplæringsdelen er spesifisert i ph.d.-forskriftens § 2-2:

§ 2-2. Innhold i ph.d.-utdanningen

Utdanningen omfatter et selvstendig forskningsarbeid som skal dokumenteres med en vitenskapelig avhandling av internasjonal standard på høyt nivå. Forskningsarbeidet skal gjennomføres under aktiv veiledning. I tillegg skal kandidaten gjennomføre en opplæringsdel i faglig metode, teori, vitenskapsteori og etikk som gir dybde og bredde i eget fag, samtidig som faget settes inn i en videre ramme. I ph.d.-utdanningen skal kandidaten også få trening i formidling av vitenskapelig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten.

Rammene for opplæringsdelen er videre gitt i ph.d.-forskriften § 7-2 og § 7-3.

§ 7-2. Opplæringsdelens omfang

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, skal normalt ikke være eldre enn fem (5) år ved opptaksdato. Fakultetet selv kan gjøre unntak fra dette for søkere som har bakgrunn fra forskerlinjer og tilsvarende ordninger.

Opplæringsdelen skal være gjennomført og godkjent før avhandlingen innleveres. Alle elementer som inngår i opplæringsdelen, skal dokumenteres.

§ 7-3. Opplæringsdelens innhold

Opplæringsdelen skal inneholde vitenskapsteori og etikk med et omfang som gir minst fem (5) studiepoeng.

Eksamener i opplæringsdelen er regulert av bestemmelsene om eksamen i universitets- og høyskoleloven samt forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Bergen.

Fakultetet fatter vedtak om godkjenning av opplæringsdelen. Fakultetet kan godkjenne at emner og andre faglige aktiviteter gjennomført utenfor Universitetet i Bergen inngår i opplæringsdelen. Emner på ph.d.-nivå ved annen institusjon skal godkjennes i samsvar med regler om studiepoenguttelling i universitets- og høyskolelovens § 3-5e, første ledd.

Innenfor denne rammen har Det humanistiske fakultetet utformet sine egne krav til opplæringsdelen, som gjelder for kandidater med opptak på fakultetets eget ph.d.-program. Opplæringsdelen ved Det humanistiske fakultet består av 30 studiepoeng som er delt likt mellom en obligatorisk og en kandidatspesifikk/valgfri del.

Denne saken omhandler de 15 kandidatspesifikke studiepoengene i ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet. Etter at punktene som gjentar det som er bestemt i forskriften eller som gjelder

den obligatoriske delen er tatt ut, ser kravene til den kandidatspesifikke delen av opplæringsdelen i dag slik ut:

3.6.1. Opplæringsdelens innhold

- Kandidat og veileder skal planlegge opplæringsdelen i tråd med prosjektets læringsutbyttebeskrivelse, og kandidatens prosjekt og karriereplaner.
- Innenfor de gitte rammer er opplæringsdelen individuell og tilpasset avhandlingsarbeidet og karriereplanene til den enkelte kandidat.
- [...]
- De resterende 15 studiepoengene skal kvalitetssikres ved grunnenheten. De skal støtte opp under avhandlingsarbeidet, ha metodisk relevans og settes sammen i henhold til følgende kriterier:
 - Inntil 10 studiepoeng for organiserte ph.d.-kurs i regi av forskerskoler eller andre
 - Inntil 8 studiepoeng for deltagelse med innlegg på nasjonale og/eller internasjonale konferanser og seminarer med direkte relevans for avhandlingsarbeidet
 - Inntil 8 studiepoeng for gjennomførte redskapskurs på alle nivåer innen andre fagområder, inkludert spesielle språkfag
 - Inntil 3 studiepoeng for populærvitenskapelige foredrag og artikler, inkludert kronikker
- [...]
- Ved godkjenning av emner fra lavere nivå skal poengreduksjon vurderes.
- Følgende aktiviteter gir *ikke* uttelling i opplæringsdelen:
 - fremlegging av avhandlingskapitler på interne seminarer
 - Unntak: større seminarer over 1-2 dager der kandidaten også kommenterer andres avhandlingskapitler
 - utenlandsopphold
 - pliktarbeid
 - midtveisevaluering
 - sluttseminar

I sin nåværende form har denne delen av opplæringsdelen vist seg vanskelig å forholde seg til for både kandidater, veiledere og andre involverte. Det er uklart hvilke kriterier som gjelder for de ulike aktivitetstypene, og det er vanskelig å forholde seg til hva som til enhver tid mangler i opplæringsdelen til den enkelte kandidat. Mye av årsaken til disse problemene er knyttet kategoriene denne delen av opplæringsdelen er delt inn i og retningslinjene for fordeling av studiepoeng mellom disse. Det er også uklart hvordan de ulike kategoriene er ment å svare til målene og kravene til opplæringsdelen i forskriften.

I forslaget nedenfor følger vi signaler fra drøftingssaken om å unngå detaljerte føringer på antall studiepoeng knyttet til kategoriene. I stedet angir teksten eksempler på studiepoenggivende aktiviteter, uten at disse er ment å være uttømmende. Det overordnede kravet er at sammensetningen av aktiviteter i opplæringsdelen (inkludert den obligatoriske) sikrer at kravene i forskriften innfris.

Forslag til endringer i programbeskrivelsen:

- Den kandidatspesifikke opplæringsdelen skal sikre at kandidatene oppfyller forskriftens krav til opplæringsdelen, utover innholdet som allerede er dekket av de obligatoriske emnene.
- Den kandidatspesifikke opplæringsdelen skal derfor dekke følgende (jf. forskriftens § 2-2):
 - faglig metode og teori som gir dybde og bredde i eget fag
 - trening i formidling av vitenskapelig arbeid
- Grunnenhetene har ansvaret for at den kandidatspesifikke opplæringsdelen bidrar til at forskriftens krav innfris. Dette skal sikres både gjennom kandidatens plan for opplæringsdelen og eventuell oppfølging i fremdriftsrapportering og midtveisevaluering.
- Studiepoenggivende aktiviteter kan inkludere:
 - Ph.d.-emner og -kurs i regi av UiB, forskerskoler eller andre akkrediterte institusjoner
 - Deltakelse med innlegg på nasjonale og/eller internasjonale konferanser og seminarer

- Redskapsemner og -kurs med særlig relevans for avhandlingsarbeidet (Ved godkjenning av emner fra lavere nivå skal poengreduksjon vurderes.)
- Formidlingsarbeid
- Følgende aktiviteter gir *ikke* uttelling i opplæringsdelen:
 - fremlegging av avhandlingskapitler på interne seminarer
 - utenlandsopphold
 - pliktarbeid
 - midtveisevaluering
 - sluttseminar

Prodekans merknader:

Drøftingssaken om den kandidatspesifikke opplæringsdelen (PS 04/23) avdekket et behov for justeringer i programbeskrivelsen. Saken følger også opp endringene som allerede er vedtatt av den obligatoriske opplæringsdelen. Det er lagt særlig vekt på at opplæringsdelen skal ivareta målsetting, innhold og krav i forskriftens bestemmelser, samtidig som at fakultetets regelverk må gi rom for variasjon mellom fagene.

Forslag til vedtak:

Programstyret anbefaler at fakultetet endrer ph.d.-programmet i henhold til forslaget og med eventuelle endringer som gikk frem av drøftingen.

Ole Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
seksjonssjef

Sak: PS 04/23
Møte: 14.06.2023

Drøftingssak: Ny ramme for den kandidatspesifikke delen av opplæringsdelen i Ph.d.-programmet ved HF

Dokumenter i saken:

- [Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring: Nivåkravet til 3. syklus](#) (lenke)
- [Forskrift for graden ph.d. ved Universitetet i Bergen](#) (lenke)
- [Ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet](#) (lenke)

Bakgrunn:

Denne saken inngår i en helhetlig gjennomgang av opplæringsdelen i Ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet (heretter kalt programmet). Opplæringsdelen består av totalt 30 studiepoeng, fordelt på 15 obligatoriske studiepoeng i regi av fakultetet og 15 valgfrie studiepoeng som skal kvalitetssikres ved grunnenhetene enten i forbindelse med oppretting av emner, eller ved tildeling av studiepoeng for eksterne kurs og andre aktiviteter som er i tråd med programbeskrivelsen.

Gjennomgangen startet med en drøfting av rammene for den obligatoriske delen av opplæringsdelen på programstyrets møte den 15. februar i år (PS 01/23). Drøftingen ble fulgt opp av et forslag til konkrete endringer som ble godkjent av programstyret den 3. mars (PS 03/23), og som legges frem for fakultetsstyret for godkjenning på møte den 20. juni.

Gjennomgangen fortsetter her med en drøfting av rammene for den kandidatspesifikke delen av opplæringsdelen. Utgangspunktet er at det stadig oppstår diskusjon rundt spørsmål knyttet til hva som faktisk kan godkjennes innenfor de rammene som ble satt da programmet ble opprettet tilbake i 2019.

Problemstillingen er todelt. For det første er det uklart hva som kan godkjennes som kandidatspesifikke studiepoeng ut fra beskrivelsen i programmet. For det andre er det vanskelig å holde kontroll med fordelingen av studiepoeng mellom de ulike kategoriene.

Fakultetet ønsker å forenkle programbeskrivelsen, slik at det blir enklere for alle parter å sikre god gjennomføring av opplæringsdelen. God gjennomføring av opplæringsdelen forutsetter at både de formelle og de faglige kravene skal være lette å administrere og kvalitetssikre.

Rammene for dagens opplæringsdel

Forskriftens krav til innhold i programmet generelt og opplæringsdelen spesielt:

1. Innhold i ph.d.-utdanningen (forskriften § 2-2)

- [...] I tillegg skal kandidaten gjennomføre en opplæringsdel i faglig metode, teori, vitenskapsteori og etikk som gir dybde og bredde i eget fag, samtidig som faget settes inn i en videre ramme. I ph.d.-utdanningen skal kandidaten også få trening i formidling av vitenskapelig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten.

2. Opplæringsdelens formål (forskriften § 7-1)

- Fakultetet har ansvar for at opplæringsdelen og avhandlingsarbeidet til sammen gir utdanning på høyt faglig nivå og etter internasjonal standard. Opplæringsdelen skal gi trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode. Opplæringen skal sammen med forskningsarbeidet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i det gjeldende fakultets ph.d.-program og i tråd med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

- Dersom fakultetet ikke selv tilbyr hele opplæringsdelen, skal det legges til rette for at kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre fakultet og/eller institusjoner.

3. Opplæringsdelens innhold (forskriften § 7-2)

- Opplæringsdelen skal inneholde vitenskapsteori og etikk med et omfang som gir minst fem (5) studiepoeng.
- Eksamener i opplæringsdelen er regulert av bestemmelsene om eksamen i universitets- og høyskoleloven samt forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Bergen.
- Fakultetet fatter vedtak om godkjenning av opplæringsdelen. Fakultetet kan godkjenne at emner og andre faglige aktiviteter gjennomført utenfor Universitetet i Bergen inngår i opplæringsdelen. Emner på ph.d.-nivå ved annen institusjon skal godkjennes i samsvar med regler om studiepoenguttelling i universitets- og høyskolelovens § 3-5e, første ledd.

4. Programets målsetning (programmet pkt. 1.1.2)

- Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere for humanistisk forskning av internasjonal standard og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og analytisk tenkning, i samsvar med forskningsetiske standarder.

5. Programets læringsutbyttebeskrivelse (programmet pkt. 1.2)

- Ved fullført doktorgrad skal kandidaten ha oppnådd følgende *kunnskaper*
 - Kandidaten er i kunnskapsfronten innenfor sitt forskningsfelt, og er godt kjent med dets vitenskapsteori og metoder.
 - Kandidaten kan anvende ulike teorier, perspektiver, metoder og prosesser i forskning og faglige utviklingsprosjekter.
 - Kandidaten kan bidra til utvikling av ny kunnskap, og nye teorier, metoder, fortolkninger og dokumentasjonsformer innenfor sitt forskningsfelt.
- Ved fullført doktorgrad skal kandidaten ha oppnådd følgende *ferdigheter*
 - Kandidaten kan formulere problemstillinger, planlegge og gjennomføre forskning og faglig utviklingsarbeid på høyt nivå.
 - Kandidaten kan håndtere komplekse faglige spørsmål og utfordre etablert kunnskap og praksis på sitt forskningsfelt.
 - Kandidaten kan identifisere relevante etiske problemstillinger og utøve sin forskning med faglig integritet.
 - Kandidaten kan formidle sitt forsknings- og utviklingsarbeid gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler.
 - Kandidaten kan delta i debatter innenfor sitt forskningsfelt i nasjonale og internasjonale fora
- Ved fullført doktorgrad skal kandidaten ha oppnådd følgende *generelle kompetanse*
 - Kandidaten kan planlegge og iverksette arbeidsoppgaver og prosjekter innenfor og utenfor sitt spesifikke fagområde.
 - Kandidaten kan analysere store mengder informasjon, forklare og forstå komplekse sammenhenger og gjøre rede for egne vurderinger.
 - Kandidaten kan bidra til å gjennomføre krevende prosjekter på en kritisk og nyskapende måte

6. Opplæringsdelens innhold (programmet pkt. 3.6.1 – punktene som kun angår den obligatoriske delen er tatt ut)

- Kandidat og veileder skal planlegge opplæringsdelen i tråd med prosjektets læringsutbyttebeskrivelse, og kandidatens prosjekt og karriereplaner.
- Innenfor de gitte rammer er opplæringsdelen individuell og tilpasset avhandlingsarbeidet og karriereplanene til den enkelte kandidat.
- [...]
- [...]
- 15 av studiepoengene skal avlegges som kurs som tilbys ved fakultetet.
- De resterende 15 studiepoengene skal kvalitetssikres ved grunnenheten. De skal støtte opp under avhandlingsarbeidet, ha metodisk relevans og settes sammen i henhold til følgende kriterier:
 - Inntil 10 studiepoeng for organiserte ph.d.-kurs i regi av forskerskoler eller andre
 - Inntil 8 studiepoeng for deltagelse med innlegg på nasjonale og/eller internasjonale konferanser og seminarer med direkte relevans for avhandlingsarbeidet
 - Inntil 8 studiepoeng for gjennomførte redskapskurs på alle nivåer innen andre fagområder, inkludert spesielle språkfag
 - Inntil 3 studiepoeng for populærvitenskapelige foredrag og artikler, inkludert kronikker
- [...]
- Ved godkjenning av emner fra lavere nivå skal poengreduksjon vurderes.
- Følgende aktiviteter gir ikke uttelling i opplæringsdelen:
 - fremlegging av avhandlingskapitler på interne seminarer
 - Unntak: større seminarer over 1-2 dager der kandidaten også kommenterer andres avhandlingskapitler
 - utenlandsopphold
 - pliktarbeid
 - midtveisevaluering
 - sluttseminar

Spørsmål til drøfting:

1. Bidrar opplæringsdelen til å oppfylle læringsutbyttebeskrivelsen i programmet?
2. Er det samsvar mellom målet for programmet og de læringsformene og vurderingsordningene vi tilbyr/tillater?
3. Er det behov for en egen læringsutbyttebeskrivelse for opplæringsdelen i programmet?
4. Er sammensettingen av den kandidatspesifikke delen av opplæringsdelen hensiktsmessig?
5. Er fordelingen av studiepoeng i den kandidatspesifikke delen av opplæringsdelen fornuftig?

Forslag til vedtak:

Programstyret ber fakultetet om å komme tilbake med et forslag til revidert programbeskrivelse på bakgrunn av det som kom frem på møtet.

Ole Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
seksjonssjef

Sak: PS 07/23
Møte: 13.09.2023

Drøftingssak: Formelle kvalifikasjonskrav til opptak på ph.d.-programmet

Dokumenter i saken: Notat fra AHKR
[FU 04/22](#) Rapport fra arbeidsgruppe med anbefaling om revisjon av opptakskrav til ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet

Bakgrunn:

Våren og sommeren 2023 har fakultetet hatt et svært høyt volum av ansettelsessaker i ph.d.-stillinger. I den anledning har endringene i opptakskravene innført i 2022 (FU 04/22) blitt anvendt for å avgjøre om søkere er formelt kvalifisert til stillingene. Selv om kravet om masteravhandling på minst 30 studiepoeng ble videreført da endringene ble vedtatt, har kravet vist seg krevende å praktisere når volumet på søknader har økt. Fakultetet har mottatt et stort antall henvendelser om vurdering av internasjonale mastergrader, inkludert saker hvor dokumentasjonen er lite tilfredsstillende. Forsinkelser i prosessen har i enkelte tilfeller ledet til at sakkyndige komiteer har rangert før det er blitt klart om søkerne er formelt kvalifiserte.

AHKR har i et notat utformet av forskningskoordinator Kyrre Kverndokk og instituttleder Teemu Ryymin beskrevet situasjonen ved instituttet, og de ber om at opptakskravet tas opp til diskusjon i programstyret (se vedlegg).

Spørsmål til drøfting:

1. Har opptakskravene i ph.d.-programmet fungert formålstjenlig i ansettelsesprosessene i perioden siden forrige endringer?

Ole Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
seksjonssjef

Notat om formelle kvalifikasjonskrav til opptak til forskerutdanningen ved HF

Runden med utlysning av rekrutteringshjemler ved AHKR våren 2023 har synliggjort noen utfordringer ved vurderingsprosessen og opptakskriteriene til forskerutdanningsprogrammet som instituttet ønsker å få diskutert. En slik utfordring ligger i hvordan de gjeldende kriteriene for at søkere skal være formelt kvalifisert til opptak, og dermed vurdering i det hele tatt, praktiseres. Dette gjelder særlig søkere uten norsk mastergrad, og spesielt søkere med utdanningsbakgrunn fra enkelte land innen Bologna-samarbeidet, som Italia og Spania.

Ved AHKR ble det utlyst 8 phd-stillinger med søknadsfrist 11.april 2023. Utlysningenes faglige innretning var definert av forskergruppers og andre forskningsmiljøers interesser og ønsker, og varierte dermed betydelig – fra kystarkeologi via seksualitetshistorie til det Indiske havs historie. De formelle kvalifikasjonskravene var de samme for alle stillinger: Norsk mastergrad eller tilsvarende utenlandsk grad, der omfanget av masteroppgaven er spesifisert i vilkårene for opptak til phd-programmet til å være minimum 30 studiepoeng

Normalt skal utenlandske søkers utdanningsbakgrunn undersøkes av internasjonal koordinator ved Det humanistiske fakultet før søknadene sendes til den sakkyndige komiteen, slik at søkere som ikke tilfredsstiller de formelle opptakskriteriene, blir avvist før den faglige vurderingen. I vår måtte imidlertid flere av de sakkyndige komiteer foreta sin faglige vurdering av søknadene før vurderingen av søkerens utdanningsbakgrunn var gjennomført. Dette er uheldig og bør i fremtiden unngås, både av hensyn til søkerne selv, men også av hensyn til komiteene som kan ende opp med å vurdere søkere som uansett ikke kan ansettes i stillingen av formelle grunner.

I vår rangerte flere av de sakkyndige komiteer søkere på topp som senere viste seg ikke å tilfredsstille omfangskriteriet for masteroppgaven. I disse tilfellene hadde søkerne gjerne utdanningsbakgrunn fra land som Italia og Spania, med masteroppgaver av 26-27 studiepoengs omfang og med en muntlig del som utgjør 4-3 studiepoeng. Disse søkerne er ikke formelt kvalifiserte i henhold til HFs programbeskrivelse, punkt 2.11, der det står nedfelt at søkeren må ha en masteroppgave på minst 30 studiepoeng. Selv om alle som får tilbud om en phd-stilling ved AHKR selvsagt er formelt og faglig kvalifiserte, er instituttet bekymret for at vi med dagens bestemmelse går glipp av særs gode forskerrekutter. Gitt utfordringene med gjennomføring på forskerutdanningen på HF, er dette uheldig.

Instituttet mener at det selvsagt skal stilles krav til omfang av masteroppgaven ved opptak til forskerutdanningsprogrammet. Men instituttet ønsker en diskusjon om dagens praksis med å avvise søkere med masteroppgave på 26-27 studiepoeng er hensiktsmessig. Instituttet erfarer at det ved andre fakultet ved UiB praktiseres en noe mer fleksibel tilnærming til slike søkere. Mens HF-fakultetet har en absolutt grense for omfanget av en masteroppgave ved 30 studiepoeng, er denne grensen myket opp i programbeskrivelsen for SV-fakultetet. Der heter det: «I mastergraden skal det normalt inngå et selvstendig arbeid av et omfang på minimum 30 studiepoeng.» Programbeskrivelse inneholder også følgende tillegg: «Dersom søkeren kan dokumentere relevante tilleggs emner på masternivå og/eller andre klart forskningsrelevante aktiviteter (vitenskapelig arbeid/produksjon) kan dette inngå i vurderingen av punkt 2, 4 og 5 [om omfanget på MA-oppgaven] over»

([Programbeskrivelse for ph.d.-programmet | Det samfunnsvitenskapelige fakultet | UiB](#)). Slik åpner SV-fakultetet for at søkere som kan dokumentere andre relevante emner på masternivå og/eller andre klart forskningsrelevante aktiviteter som vitenskapelig arbeid/produksjon, kan kravet om 30 studiepoengs omfang for master vurderes i lys av dette. AHKR mener at også HF bør vurdere en tilsvarende praksis.

Sak: PS 08/23
Møte: 13.09.2023

Drøftingssak: Innspill til evaluering av kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen ved UiB

Dokumenter i saken:

- Brev fra FIA datert 07.06.2023: Anmodning om innspill til evaluering av kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen ved UiB (ePhorte 2023/7519)
- Brev til enhetene datert 30.08.2023: Kvalitetsarbeid i forskerutdanningen: Evaluering av kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen ved UiB (ePhorte 2023/2306)

Bakgrunn:

Forsknings og innovasjonsavdelingen (FIA) har anmodet alle fakulteter om å komme med innspill i forbindelse med at det skal gjennomføres en vurdering av kvalitetssystemet for forskerutdanningen ved Universitetet i Bergen i 2023. Fristen er satt til 29. september.

Vurderingen skal omfatte kvalitetssystemet i sin helhet, men FIA fremhever disse punktene som viktige (for detaljer se vedlagt brev fra FIA):

1. Fire oppfølgingspunkter fra rapporten etter NOKUT-tilsynet i 2022
2. Er elementene i kvalitetssystemet riktig dimensjonert?
3. Er det behov for endringer/oppdateringer av den skjematiske oversikten over [struktur, myndighet og kvalitetssikringsoppgaver](#)?
4. Er det overlapp mellom kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen og kvalitetssystem for øvrige utdanninger som kan samkjøres bedre?
5. Kan språk og uttrykk i de to kvalitetssystemene samkjøres i større grad?

Flere av forslagene fra NOKUTs evalueringskomité innebærer større samkjøring av UiBs to kvalitetssystemer. FIA kommer derfor til å samarbeide med Studieavdelingen for å sikre tettere samkjøring av de to systemene, der det er hensiktsmessig. Dette vil blant annet bli opprettholdt ved at FIA er representert i sekretariatet for gruppen som evaluerer kvalitetssystemet for utdanning. Dette arbeidet pågår samtidig med fakultetenes arbeid med å skrive innspill.

Fakultetenes innspill og sammenligningen med kvalitetssystemet for utdanning vil være utgangspunkt for konkrete endringsforslag i kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen. Evalueringen og de foreslåtte endringene vil bli diskutert med fakultetenes ph.d.-koordinatører og presentert for Forskningsutvalget, før det legges frem for Universitetsstyret.

Mye av det systematiske kvalitetsarbeidet gjøres ved institutt og fakultet. For å sikre en bred involvering ved fakultetene oppfordrer FIA til at innspillene diskuteres i ph.d.-programstyrene.

Forslag til innspill:

1. Programstyret for HF's ph.d.-program har gode erfaringer med kvalitetssystemet. Systemet har sikret gjennomslittige rutiner for kvalitetsarbeidet, og har bidratt til bedre kommunikasjon mellom de ulike aktørene i forskerutdanningen. Fakultetet har imidlertid ikke vært igjennom en hel syklus i det eksisterende kvalitetssystemet, så grunnlaget for å vurdere hvorvidt systemet er riktig dimensjonert, er begrenset.

HF er et fakultet hvor svært mange fag og forskningstradisjoner inngår i forskerutdanningen. Dette innebærer ulike veiledningskulturer og at kandidatenes opplæringsdel er ulikt sammensatt. Derfor

er det særlig viktig med et godt system som sikrer programstyret anledning til å gjøre helhetlige vurderinger om programmet.

2. Fire områder hvor NOKUT foreslår forbedringer:

a. UiB bør revurdere kompleksiteten i kvalitetssystemet

Komiteen kommer med en rekke forslag til forenklinger. Noen av disse vil også kunne påvirke kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen, for eksempel når det gjelder evaluering av emner.

HF støtter størst mulig harmonisering mellom de to kvalitetssystemene, så lenge det særegne ved forskerutdanningen ivaretas. HF vil derfor mene at en eventuell forenkling av systemet for emneevaluering også må følges opp i forskerutdanningen.

b. UiB bør gjennomføre en systematisk sammenligning av de to kvalitetssystemene

HF fakultet støtter størst mulig harmonisering mellom de to kvalitetssystemene, så lenge det særegne ved forskerutdanningen ivaretas. HF stiller seg også positivt til tanken om et knutepunkt av komponenter som er felles for begge systemene. HF mener at potensialet for harmonisering primært er knyttet til kvalitetssikring av opplæringsdelen og de sykliske prosessene. HF ser ingen grunn til at ikke programevalueringene skal følge samme syklus, og vil da argumentere for at en felles syklus på seks (6) heller enn fem (5) år.

c. UiB bør styrke innspill fra samfunns- og arbeidslivet i kvalitetssystemet

Komiteen foreslår å gjøre det til hovedregel at én arbeidslivsrepresentant er med i programevalueringer, ikke at fakultetene kan vurdere om det er hensiktsmessig, som det står i retningslinjene for evaluering av ph.d.-programmene.

HF stiler seg positiv til dette forslaget. Vi tror at en tettere tilknytning til arbeidslivet vil være positivt for alle parter.

d. UiB bør gå gjennom Studiekvalitetsbasen og forenkle rapporteringsprosessen

Studiekvalitetsbasens begrensninger er godt kjent, og basens funksjoner er derfor inkludert i et pågående prosjekt som skal tilrettelegge for et digitalt støttesystem for kvalitetsarbeid i utdanningene («Skute»).

HF er positivt innstilt på et nytt digitalt støttesystem for kvalitetsarbeid i utdanningene, og forutsetter at dette også vil lette kvalitetsarbeidet i forskerutdanningen.

3. Det finnes i dag ingen overordnede retningslinjer for oppretting av ph.d.-emner i kvalitetssystemet. Vårt forslag er at dette etableres.

HF støtter forslaget og antar at retningslinjene både vil gjelde regulære emner og emner som bare tilbys en gang, samt registrering og vedlikehold i FS.

4. I hvilken grad skal vi bruke samme retningslinjer som for utdanning (første og andre syklus)? For eksempel emneevalueringer.

Det humanistiske fakultet viser til svaret under 1 a over.

Forslag til innspill legges frem for drøfting.

Ole Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
seksjonssjef

Fakultetene

Referanse

2023/7519-MARIEI

Dato

07.06.2023

Anmodning om innspill til evaluering av kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen ved UiB

I 2023-24 vil det bli gjort en helhetlig vurdering av kvalitetssystemet for ph.d.-utdanning.

Kvalitetssystemet for ph.d.-utdanning ble vedtatt av Universitetsstyret i 2017 (sak [129/17](#)). Universitetsstyret ba da om at kvalitetssystemet skulle evalueres etter 3 år. I 2021 ble det foreslått å utsette evalueringen av kvalitetssystemet til alle elementene var iverksatt og i etterkant av tilsynet fra NOKUT (sak [15/21](#)).

Det vil derfor gjennomføres en helhetlig vurdering av kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen i 2023, som beskrevet i FU-sak [14/23](#). Viktige punkter i en helhetlig vurdering av kvalitetssystemet:

- Oppfølgingspunktene fra NOKUT-rapporten
- Er elementene i kvalitetssystemet riktig dimensjonert?
- Er det behov for endring/oppdatering av den skjematiske oversikten over [struktur, myndighet og kvalitetssikringsoppgaver](#)?
- Er det overlapp mellom kvalitetssystemet for ph.d.-utdanning og kvalitetssystem for øvrig utdanning som kan samkjøres bedre?
- Kan språk og uttrykk i de to kvalitetssystemene samkjøres i større grad?

Oppfølgingspunkter fra NOKUT-rapporten

Tilbakemeldingene etter NOKUTs tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet var relativt kortfattet, og var delvis rettet mot første og andre syklus. Komiteen foreslo fire områder der det kan gjøres forbedringer i kvalitetsarbeidet:

- **Vurdering av kompleksiteten i kvalitetsarbeidet.** Dette er i hovedsak rettet mot kvalitetssystemet for første og andre syklus, som komiteen opplever har et system som inneholder mange og omfattende komponenter. Komiteen kommer med en rekke forslag til forenklinger. Noen av disse vil også kunne påvirke kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen, for eksempel når det gjelder evaluering av emner.
- **En systematisk gjennomgang av kvalitetssystemene.** Komiteen har forståelse for at UiB ser fordeler med å ha to kvalitetssystemer, men minner om muligheten til å lære av hverandre og dele erfaringer på tvers av de to systemene.
- **Styrke representasjonen fra arbeids- eller samfunnsliv.** Komiteen foreslår å gjøre det til hovedregel at én arbeidslivsrepresentant er med i programevalueringer, ikke at fakultetene kan vurdere om det er hensiktsmessig, som det står i retningslinjene for evaluering av ph.d.-programmene.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

- **Tilpassing av Studiekvalitetsbasen** slik at det blir enklere for studenter og ansatte å få innsikt i resultater og tiltak i forbindelse med tidligere evalueringer.

Tilsynsrapporten og Universstyrets behandling av denne kan leses i [S 36/23](#).

Prosess og anmodning om innspill fra fakultetene

Evalueringen av kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen gjennomføres av Forskings- og innovasjonsavdelingen (FIA), og arbeidet vil bli diskutert med fakultetenes ph.d.-koordinatorer underveis.

Mye av det systematiske kvalitetsarbeidet gjøres ved institutt og fakultet, og fakultetene anmodes om å gi innspill til hvordan elementene i kvalitetssystemet fungerer, og hva som eventuelt ikke fungerer. Det bes om innspill til alle elementene i kvalitetssystemet, og gjerne med forslag til forbedring. I tillegg ber vi om særlig tilbakemelding på:

- De fire områdene NOKUT foreslår forbedringer
- Det finnes i dag ingen overordnede retningslinjer for oppretting av ph.d.-emner i kvalitetssystemet. Vårt forslag er at dette etableres.
- I hvilken grad skal vi bruke samme retningslinjer som for utdanning (første og andre syklus)? For eksempel emneevalueringer.

For å sikre en bred involvering ved fakultetene oppfordres det til å diskutere innspillene i ph.d.-programstyrene.

Flere av forslagene fra NOKUTs evalueringskomité innebærer større samkjøring av UiBs to kvalitetssystemer. FIA kommer derfor til å samarbeide med Studieavdelingen for å sikre tettere samkjøring av de to systemene, der det er hensiktsmessig. Dette vil blant annet bli opprettholdt ved at FIA er representert i sekretariatet for gruppen som skal evaluere kvalitetssystemet for utdanning. Dette arbeidet vil pågå samtidig som fakultetenes arbeid med å skrive innspill.

Fakultetenes innspill og sammenligningen med kvalitetssystemet for utdanning vil være utgangspunkt for konkrete endringsforslag i kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen. Evalueringen og de foreslåtte endringene vil bli diskutert med fakultetenes ph.d.-koordinatorer og presentert for Forskningsutvalget, før det legges frem for Universitetsstyret.

Fakultetene inviteres til å sende sine innspill innen **29. september 2023**. For spørsmål ta kontakt med Marie Eide (marie.eide@uib.no).

Vennlig hilsen

Birgit Falch
fungerende avdelingsdirektør

Marie Eide
seniorrådgiver

Institutt for fremmedspråk
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Senter for vitenskapsteori
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Senter for kvinne- og kjønnsforskning

Referanse

2023/2306-ELAK

Dato

30.08.2023

Kvalitetsarbeid i forskerutdanningen: Evaluering av kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen ved UiB

Det humanistiske fakultet inviterer med dette alle enheter til å komme med innspill i forbindelse med at Universitetet i Bergen (UiB) skal evaluere kvalitetssystemet for egen ph.d.-utdanning. Innspillene vil bli drøftet i programstyret for HF's ph.d.-program på møte 13.09.2023. Sakspapirene til møtet vil bli sendt ut en uke i forkant.

Fakultetet ber enhetene legge til rette for at alle ansatte med faglig interesse i forskerutdanningen gjøres kjent med invitasjonen. Innspill kan meldes inn til grunnenhetens representant i programstyret, eller i e-post direkte til fakultetet forskerutdanning.hf@uib.no, innen 08.09.2023.

Drøftingen vil inngå i grunnlaget for HF's svar på en anmodning fra Forsknings- og innovasjonsavdelingen (FIA) til alle fakulteter om å komme med innspill til evaluering av kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen ved UiB, jf. brev fra FIA datert 07.06.2023 (se vedlegg).

Fakultetet er særlig interessert i innspill knyttet til:

1. Den generelle fordelingen av roller og ansvar i kvalitetsarbeidet, beskrevet i [skjematisk oversikt over struktur, myndighet og kvalitetssikringsoppgaver](#)
2. NOKUTs tilsyn med kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen ved UiB i 2022:
 - Kvalitetssystemet pålegger fakultetene å gjennomføre periodiske programevalueringer. Komiteen foreslår å styrke representasjonen fra arbeids- og samfunnsliv, og gjøre det til hovedregel at én arbeidslivsrepresentant er med i programevalueringer, ikke at fakultetene kan vurdere om det er hensiktsmessig, som det står i retningslinjene for evaluering av ph.d.-programmene.
 - Resultatene fra det systematiske kvalitetsarbeidet ved UiB skal gjøres offentlig tilgjengelig i studiekvalitetsbasen. Komiteen foreslår en tilpassing av Studiekvalitetsbasen slik at det blir enklere for kandidater og ansatte å få innsikt i resultater og tiltak i forbindelse med tidligere evalueringer.
3. Oppretting av ph.d.-emner: Det finnes i dag ingen overordnede retningslinjer for oppretting av ph.d.-emner i kvalitetssystemet. FIA foreslår at dette etableres.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

4. Samkjøring av UiBs to kvalitetssystemer (studiekvalitet og kvalitet i forskerutdanningen): I hvilken grad skal vi bruke samme retningslinjer som for utdanning (første og andre syklus)? For eksempel emneevalueringer.

[Kvalitetssystemet i sin helhet er beskrevet på UiBs nettsider.](#)

Vennlig hilsen

Ole Thomassen Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
seksjonssjef

Vedlegg

- 1 Anmodning om innspill - Brev fra FIA til fakultetene

Sak: FU 08/23
Møte: 13.09.2023

Veikart for forskningsinfrastruktur ved HF

Dokumenter i saken:

- Brev sendt til alle institusjoner som har sendt skisser til Forskningsrådets nasjonale satsing på forskningsinfrastruktur
- Veikart for forskningsinfrastruktur ved HF

Bakgrunn:

Norsk veikart for nasjonal forskningsinfrastruktur ble publisert 21. juni 2023. Universitetsstyremøtet 11. mai 2023 behandlet i sak 34/23 forskningsinfrastruktur ved UiB. Med bakgrunn i relativt kort frist mellom publisering av veikart og utlysning av midler til forskningsinfrastruktur fra Forskningsråd, ønsket styret at fakultetene prioriterer arbeid med egne veikart knyttet til utlysningen.

Fakultetet sendte i slutten av mars anmodning til enhetene om innspill til fakultetets veikart. Tilbakemeldingene ble drøftet i FFU møtet 14.06.2023 (VII.b).

Forskningsrådet infrastrukturutlysning består av en 2-trinns prosess. Først i form av innsending av en obligatorisk skisse, og deretter eventuell full søknad. Forskningsrådet publiserte alle innsendte skisser på sine nettsider: [Sammendrag av skisser 2023 \(forskning.no\)](https://forskning.no/forskning/2023/06/sammendrag-av-skisser-2023).

Fakultetets veikart tar utgangspunkt og begrenser seg til NFRs publiserte skisser. Fakultetet skal revidere sin [Handlingsplan for forskningsinfrastruktur](#) i 2024, ref. [Handlingsplan UiB FRAM-HF](#)

Forslag til vedtak:

FFU slutter seg til veikart 2023.

Ole Thomassen Hjortland
prodekan

Kirsten Moen
seksjonssjef

Ledelse/administrasjon
ved institusjoner som har sendt skisse til
Forskningssrådets infrastrukturutlysning 2023

Vår saksbehandler / tlf.
Kirsti Solberg Landsverk

Vår ref.
23/4692

Deres ref.
[Ref.]

Sted
Oslo 06.07.2023

Søknader om midler fra Forskningssrådets nasjonale satsing på forskningsinfrastruktur

Dette brevet sendes til alle institusjoner som har sendt inn skisse for søknad om midler til nasjonal forskningsinfrastruktur. Frist for å sende inn skisse var satt til 21. juni 2023 og innsendelse av skisse var obligatorisk for alle som skal søke om infrastrukturmidler til utlysningen med søknadsfrist 15. november 2023.

Vi har mottatt over 230 skisser, som er en betydelig økning i forhold til forrige runde da vi fikk inn 167 skisser. Rammen for kommende utlysning er inntil 1,3 milliarder kroner, som er noe mindre enn for forrige utlysning. Dersom alle de innkomne skissene blir til søknader, vil det bety at dere søker om rundt 12 milliarder kroner. Selv om flere av institusjonene har innført gode interne prosesser for prioritering, ber vi alle institusjonene som har sendt inn skisser om å gå nøye gjennom listen over innsendte skisser ([nettside med liste over skisser](#)) for å koordinere og samordne seg med andre institusjoner og gjøre nøye prioriteringer for at antallet søknader begrenses.

Noen av skissene ser ut til å gjelde mer lokale enn nasjonale behov, og noen av skissene synes å beskrive infrastrukturer som overlapper med andre skisser ([nettside med liste over skisser](#)) eller allerede etablerte infrastrukturer ([se listen i Norsk veikart for forskningsinfrastruktur](#)).

Vi minner om at midlene skal gå til forskningsinfrastrukturer som er av nasjonal viktighet og skal støtte opp under utvikling av nasjonalt prioriterte forskningsområder. Med det mener vi infrastrukturer som:

- har bred nasjonal interesse og dekker nasjonale brukerbehov
- legger grunnlaget for å kunne utføre internasjonalt ledende forskning
- som hovedregel bare finnes ett eller få steder i landet
- skal gjøres tilgjengelig for relevante forskningsmiljøer og næringer

Søknadene skal fremmes av institusjonenes ledelse, og alle søknader må være høyt prioritert av ledelsen ved samtlige institusjoner som deltar i søkerkonsortiet og være begrunnet i deres forskning og strategiske utvikling. Vertskapsinstitusjonene bør ha klare, langsiktige planer for hvordan de vil forvalte, drifte og tilgjengeliggjøre infrastrukturene de etablerer eller viderefører.

Institusjonene oppfordres til å ha økonomisystemer som synliggjør alle kostnader forbundet med forskningsinfrastruktur. Statsstøtteregelverket krever at infrastrukturene som mottar støtte fra Forskningsrådet må kunne beregne årlig kapasitet og rapportere på utnyttelsesgrad i økonomisk og ikke-økonomisk aktivitet. Vi oppfordrer til bruk av leiestedsmodellen ([Leiested-rapport](#)) som grunnlag for kostnads- og kapasitetsberegninger.

Vi planlegger et digitalt søkerwebinar den 13. september fra 10-11:30.

Spørsmål om utlysningen og webinarer kan sendes til forinfra@forskingsradet.no.

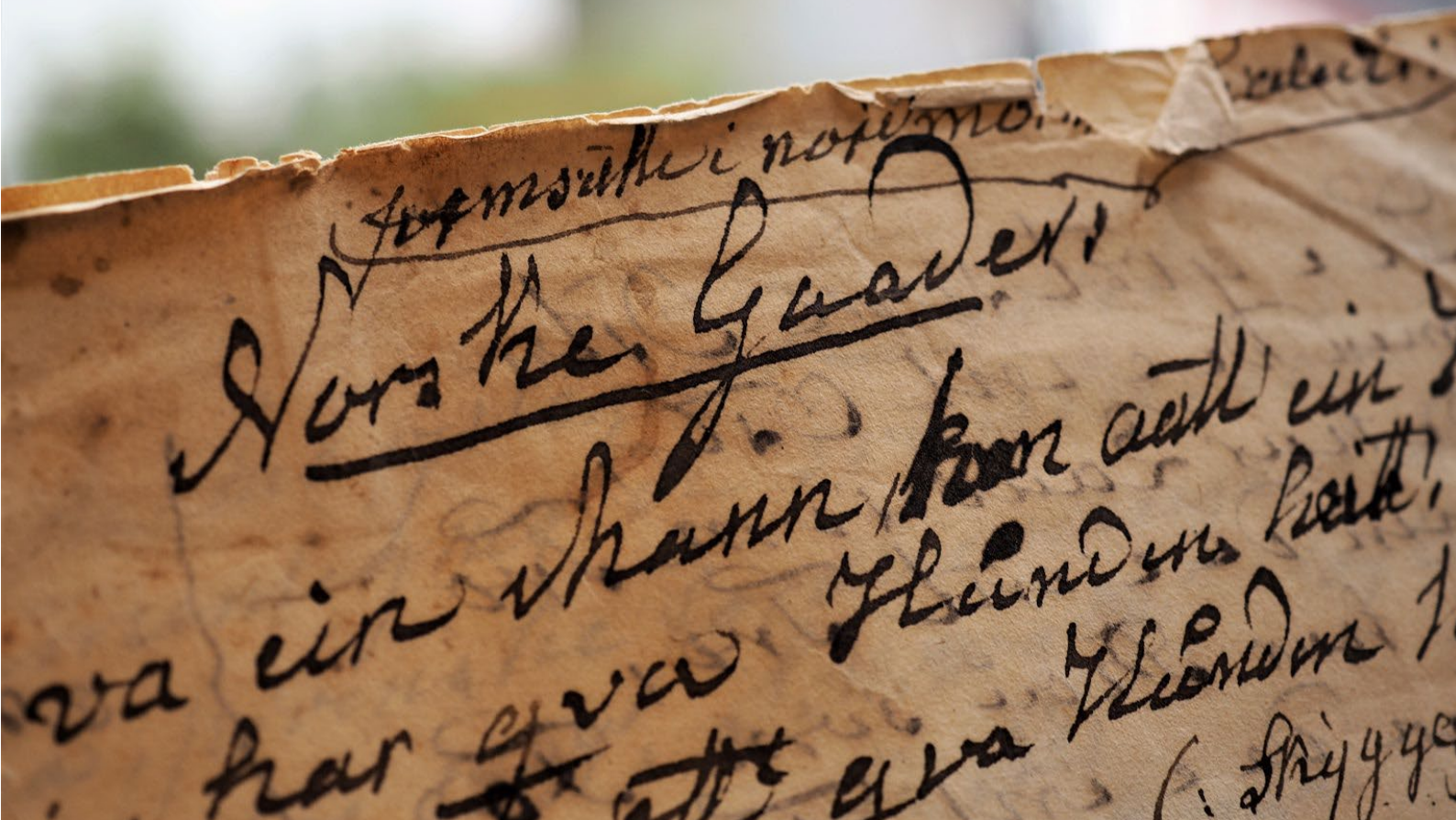
Med vennlig hilsen
Norges forskningsråd

Benedicte Løseth
Områdedirektør
Område for forskningssystemet og
internasjonalisering

Solveig Flock
Avdelingsdirektør
Avdeling for forskningsdata og -infrastruktur
Område for forskningssystemet og
internasjonalisering

Dokumentet er elektronisk godkjent og signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi av brevet er sendt til
Kontaktpersoner v/søkerinstitusjoner oppgitt i skissene
Prosjektledere oppgitt i skissene

Veikart for forsknings- infrastruktur ved HF

Det humanistiske fakultet

UNIVERSITETET I BERGEN

Innholdsfortegnelse

<i>Innledning</i>	3
<i>Norsk veikart for forskningsinfrastruktur 2023</i>	3
Strategiske behov for forskningsinfrastruktur i forbindelse med det nasjonale veikartet og Forskningsrådets utlysning av midler til forskningsinfrastruktur av nasjonal viktighet	4
Koordinatorsøknad fra HF	4
Partnerinitiativ	4

Innledning

I Det humanistiske fakultets (HF) nye strategi (2023-2030) er ambisjonen å stå for internasjonalt toneangivende grunnforskning. For å oppnå det skal HF blant annet bli ledende innen digital humaniora og satse videre på humanistisk forskningsinfrastruktur. HFs forskningsinfrastruktur er preget av en sammensatt fagportefølje, med ulike behov. Fellesnevneren er at infrastrukturbehovet for humanistiske fag er økende. Dette understrekes ikke minst av at fakultetet i dag er ledende på humanistisk forskningsinfrastruktur, med to nasjonale infrastrukturer (CLARINO og SAMLA) som inngår i det nasjonale veikartet for forskningsinfrastruktur for humaniora.

Norsk veikart for forskningsinfrastruktur 2023

Navn/kortnavn på infrastruktur	Omtale av sist tildelte prosjekt i prosjektbanken	Oppstart sist tildelte prosjekt	Status	Nettsted
SAMLA	SAMLA: National Infrastructure for Cultural History and Tradition Archives	2020	Under finansiering	https://samla.w.uib.no/
CLARINO	Common Language Resources Infrastructure Norway Upgrade	2020	EFRI Landmark	https://clarin.w.uib.no/

CLARINO, er den norske noden i ESFRI-prosjektet CLARIN (Common Language Resources and Technology Infrastructure), blir også brukt av språkforskere, men har mulig relevans for andre fag innenfor samfunnsvitenskap, bl.a. psykologi og medie- og informasjonsvitenskap. En del av infrastruktur innenfor andre områder kan også være relevant for humanistisk forskning, for eksempel infrastruktur for materialkarakterisering.

Forskere i HFs fag er avhengige av tilgang til databaser, arkiv, digitale og fysiske samlinger og laboratoriefasiliteter, samt teknologi og organisering som muliggjør bruk i forskning og undervisning. Fakultetet har i dag samarbeid om forskningsinfrastruktur med både Universitetsbiblioteket og Universitetsmuseet.

Fakultetet har en egen handlingsplan for forskningsinfrastruktur som følger strategiperioden. Handlingsplanen skal revideres helhetlig i 2024. Et av hovedmålene i handlingsplanen er at HF skal sikre samlinger og arkiv og felles stor forskningsinfrastruktur. For å sikre samlinger og arkiv må det foreligge en langsiktig plan for digitalisering og etablering av digitale arkiv. Arbeidet med veikartet bør derfor i første rekke sees i direkte sammenheng med fakultetets prioriteringer til den pågående utlysningen.

Strategiske behov for forskningsinfrastruktur i forbindelse med det nasjonale veikartet og Forskningsrådets utlysning av midler til forskningsinfrastruktur av nasjonal viktighet

Koordinatorsøknad fra HF

Fase to søknadene SAMLA 2 – *digitalisering av norske tradisjonsarkiv* har bred intern støtte og er godt forankret i strategien og internt ved UiB samt ved partnerinstitusjonene.

Institutt	Tittel	Kontaktpunkt
AHKR	SAMLA 2	Kyrre Kverndokk kyrre.kverndokk@uib.no

SAMLA 2.0 er en videreføring og ytterligere utsettelse av SAMLA, en nasjonal infrastruktur for tradisjonsarkiv som er etablert i perioden 2020 til 2024. Som i SAMLA vil hovedformålet være å gjøre arkivert dokumentasjon av folkelige kulturelle uttrykk og praksis tilgjengelig gjennom en nasjonal digital infrastruktur, og gjøre kildematerialet tilgjengelig for publikum, for innovativ forskning og for forretningsutvikling. Infrastrukturen vil bestå av langtidslagringsløsninger, en database og en søkbart transinstitusjonelt nettarkiv, i samsvar med FAIR-prinsippene. Nettarkivet blir gjort tilgjengelig på samla.no.

SAMLA 2.0 vil inkludere samlinger som vil styrke det kulturelle mangfoldet i SAMLA-korpuset ved å inkludere barnefolklore, samiske tradisjoner, kvenske tradisjoner, skeive livshistorier og sjømanns-, arbeidernes og husmannsminner. Som et resultat vil SAMLA inneholde folketro, sanger, historier, folkespråk kunnskap og kulturell praksis med uovertruffen rikdom, noe som gjør det til en unik nettressurs for å utforske Norsk kulturhistorie. SAMLA 2.0 vil også fokusere på maskintrente komponenter, for eksempel bruk av håndskrevet tekst gjenkjenningsteknologi for å generere transkripsjoner i kombinasjon med crowdsourcing for å trene språket modeller, samt oversettelsesmodeller som en understrekingsteknologi for å muliggjøre søk på tvers av språk. I tillegg til et nettarkiv over norsk folkeminne og kulturhistorie, vil SAMLA 2.0 bygge en søkemotor for nordisk folklore (NordFolk), som vil høste SAMLA og nettsamlinger i andre nordiske land. Denne søkemotoren vil muliggjøre transnasjonale makroskopiske analyser av kulturhistoriske kilder og avdekke kulturelle mønstre i kildene fra de norske arkivene som går utover nasjonale og språklige grenser.

Partnerinitiativ

Fakultetet er ønsket som partnerinstitusjon i to søknadsinitiativ om nasjonal forskningsinfrastruktur. Prosessen med å vurdere de to initiativene med tanke om de er støtteverdige pågår. Initiativene er

derfor listet med forbehold i veikartet til HF. For å kunne gi støtte til deltakelse forutsetter fakultetet at initiativene ikke konkurrerer med fakultetets eksisterende nasjonale forskningsinfrastrukturer. Initiativene må vise til at de er faglig forankret og relevante for forskningsmiljøer ved fakultet og UiB. Prosessen frem til frist vil innebære at de økonomiske forpliktelsene avklares.

Institutt	Tittel	Kontaktpunkt
LLE	National Infrastructure for Experimental Language Sciences (koordinator UiT)	Christer Johansson Christer.Johansson@uib.no
LLE	Norwegian diachronic corpus 200–1814 (koordinator UiO)	Kari Kinn Kari.kinn@uib.no

